

Stand van zaken overleg voortzetting samenwerkingsovereenkomst gemeenten – Onderwijsinspectie bij terugdringen verzuim en VSV

1. Inleiding

Op 1 januari 2012 is de Leerplichtwet gewijzigd. Er is toen een knip gekomen bij het toezicht, namelijk:

- Het toezicht op de uitvoering van de Leerplichtwet door scholen/scholingsinstellingen –een goede administratie van het verzuim- is belegd bij de Onderwijsinspectie.
- Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door ouders en leerlingen blijft bij gemeenten liggen. Vanuit deze toezicht houdende rol voeren leerplichtambtenaren hun taak uit.

De gemeenten in de regio Zuid- en Midden-Kennemerland hebben in juni 2013 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de Onderwijsinspectie voor een effectieve, gestructureerde uitvoering in het kader van de verzuimaanpak en de VSV-aanpak. Hierbij was het de bedoeling dat de gemeenten scholen controleren op hun beleid en meldgedrag op basis van een meldprotocol dat met de inspectie was afgesloten. Scholen konden uiteindelijk een bestuurlijke boete opgelegd krijgen na drie onderzoeken waarbij geconstateerd werd dat de uitvoering van de verzuimaanpak niet voldoet. In onze regio was met de uitvoering een start gemaakt met pilots op locaties van het MBO.

2. Rechtelijke uitspraak over de afgesloten samenwerkingsovereenkomsten

In 2016 heeft de rechter geoordeeld dat deze werkwijze die aan de samenwerkingsovereenkomsten ten grondslag ligt wettelijk onvoldoende gefundeerd is. De bestaande overeenkomsten werden dus beëindigd.

In de afgelopen periode is door de Inspectie met name met de G4 en de G32-gemeenten met een samenwerkingsovereenkomst gezocht naar andere constructies, zoals een overeenkomst waarbij de gemeenten de scholen verzoeken vrijwillig mee te werken aan de voortzetting van de onderzoeken zoals die al vanaf 2013 plaatsvonden door een aantal gemeenten met de inspectie.

Recent is geconcludeerd dat ook deze constructie juridisch niet houdbaar is.

Er is eerst een wetwijziging nodig. Deze is wel in voorbereiding, maar de wet zal pas naar verwachting per 1 januari 2019 kunnen worden ingevoerd. De inspectie is de organisatie die tot die tijd volledig de taak heeft om de registratie van het verzuim door de scholen te controleren en te doen handhaven.

3. Signalen van samenwerkingsgemeenten

Zeer recent heeft de Onderwijsinspectie toegezegd -tot de periode van invoering van de voorgenomen wetwijziging- op basis van individuele signalen van gemeenten/regio vooroverleg te plegen om te besluiten hoe het signaal wordt opgepakt, welk nader onderzoek nodig is en welke acties ondernomen moeten worden.

De acties kunnen een separaat onderzoek door de Onderwijsinspectie zijn (bij een urgent signaal) of als onderzoek binnen het reguliere risicogerichte toezichtbeleid van de inspectie worden meegenomen.

Volgens de inspectie wordt er dan maatwerk toegepast. De praktijk moet duidelijkheid geven hoe dit wordt uitgevoerd.

Bij deze signalen wordt onder anderen gekeken naar de VSV-cijfers van de school/instelling en naar de kwaliteitsborging op instellingsniveau. De VSV-cijfers spelen met name een rol in het bepalen van de termijn waarop het onderzoek wordt uitgevoerd. De meest recente gegevens van de kwaliteitsborging spelen een rol in de wijze waarop het onderzoek wordt ingericht. Wanneer de kwaliteitsborging op instellingsniveau voldoende is, zal de inspectie namelijk eerst aan het bestuur van de school vragen zelf onderzoek naar het signaal te doen. Afhankelijk van de kwaliteit van de door de instelling aangeleverde rapportage zal de inspectie vervolgacties inzetten.

Ook nu is het mogelijk voor gemeenten om de zgn. individuele signalenbox te benutten. Dit wordt echter sporadisch gedaan, aangezien de inspectie de signalen pas meeneemt in het reguliere onderzoek bij de scholen.

De inspectie heeft geen uitbreiding van formatie gehad en zal de controletaak moeten uitvoeren binnen de huidige bezetting.

4. Informeren van de gemeenten, scholen door de inspectie

Uiterlijk eind maart 2017 zal de Onderwijsinspectie de gemeenten en de scholen informeren over de exacte aanpak door de inspectie tot het moment van invoering van de wetswijziging.

5. Conclusie en voorstel

Geconcludeerd kan worden dat de inspectie zeer recent de gemeenten enigszins tegemoet is gekomen door in elk geval aan te bieden over individuele signalen in gesprek te gaan. Voorgesteld wordt de officiële berichtgeving van de inspectie af te wachten en de uitvoeringspraktijk nauwlettend te volgen. Afhankelijk daarvan eventueel een brief namens het GR bestuur op te stellen om de zorg uit te spreken over de uitvoering van de controle op de verzuimaanpak door scholen tot 2019.

H. van der Meer 22.2.2017

6. Stand van zaken september 2017

De brief die aan de scholen is gestuurd hebben wij niet rechtstreeks ontvangen. Bijgevoegd is een kopie die op mijn verzoek van het MBO is ontvangen.

Inmiddels is er voor het wetsvoorstel, dat een wettelijke basis gaat creëren voor het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst door de regio met de Onderwijsinspectie een internetconsultatie gestart. Hiervan zijn wij in juli wel op de hoogte gesteld door de Inspectie.

Tot die tijd wordt voorgesteld in het kader van de VSV aanpak als volgt te handelen:

I. De individuele signalenbox actief te benutten en aan te geven of het om een urgent signaal gaat. De actie van de inspectie hoe het signaal wordt behandeld goed te volgen.

Wetsvoorstel maakt het afsluiten van een overeenkomst dus mogelijk, maar het is een erg ingewikkelde juridische procedure die uitgevoerd moet worden voordat er evt. bestuurlijke boetes aan de scholen kunnen worden opgelegd

Kortom: Eerst ervaring opdoen hoe uitvoering door de Inspectie verloopt bij individuele urgente meldingen.

II. Brede gesprekken met schooldirecteuren worden door het Leerplein (leerplichtambtenaren in Z- en M-Kennemerland) gevoerd, waarbij ook de verzuimaanpak, thuiszittersaanpak en VSV aanpak aan de orde komt

De Ipa blijft overigens wel toegang houden tot de verzuimregistratie in individuele gevallen van verzuimgedrag van jongeren en kan deze dus controleren.

Voorstel:

Invoering van het wetsvoorstel af te wachten om een definitief besluit te nemen over het al dan niet afsluiten van een overeenkomst met de Inspectie.

In elk geval te werken met het afgeven van urgente signalen in individuele gevallen door leerplicht en regiobreed te monitoren welke scholen dit betreft en welke actie de Inspectie hierop onderneemt. Afhankelijk hiervan met de Inspectie in gesprek te gaan over de aanpak.

H. van der Meer 12.9.2017